

Viu el Parc!

REPTE 5

La serralada Litoral,
el testimoni de la història

Versió del mestre

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Informació d'interès

LA SERRALADA LITORAL, UN ESPAI PRIVILEGIAT ENTRE LA COSTA I LA PLANA

La **posició estratègica de la serralada**, alçada entre la costa del Maresme i la plana del Vallès n'ha afavorit la **presència humana al llarg de la història**. De les diverses comunitats que s'hi han establert, ens han arribat testimonis com **jaciments, edificis antics, eines, documents, etc.** Vegem alguns exemples i el seu origen.

Tot assentament humà necessita **habitatges** per a les persones. Aquesta necessitat s'ha resolt d'una manera diferent en cada època. Així, al parc trobem **coves, masies, castells, cases i urbanitzacions**.

Per satisfer les necessitats bàsiques i materials de les persones calen **activitats econòmiques**. Aquestes deixen petjada en el territori. Al parc trobem **campes de conreu, forns de calç, pous de glaç i carboneres**.

L'espiritualitat humana es concreta en **creences religioses** que regulen el comportament social amb cerimònies i normes morals. Al parc hi ha testimonis d'aquestes creences: **dolmens, esglésies i ermites**.

També ens han arribat proves immaterials: **contes, llegendes, animals mitològics i topònims**. Què són els topònims? Saps algun topònim del parc?

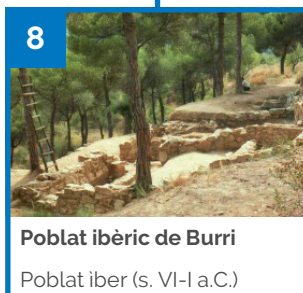
La primera activitat

UNA PRESENCIA HUMANA REMOTA I CONTINUADA

Aquest mapa localitza els testimonis més destacats de l'ocupació humana de la serralada i demostra que, aquesta **ve de molt antic i abraça totes les èpoques històriques**. A la plana següent, completeu la línia temporal de l'evolució de la presència humana a la serralada Litoral retallant i enganxant aquestes imatges.

Línia temporal de la serralada Litoral

Neolític	VIII-I a.C.	I-V d.C.	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII
PREHI.	EDAT ANTIGA	ALTA EDAT MITJANA						BAIXA EDAT MITJANA					EDAT MODERNA		

La situació de la serralada, entre la costa i la plana, era idònia per les comunitats **neolítiques** i antigues, com els **Ibers laietans**.

Amb el procés de romanització i la pax romana, la muntanya perd atractiu i la població s'estableix a la plana. Fins a finals de l'**alta edat mitjana**, les **restes de la presència humana són escasses** a la serralada.

Al s. X, la repoblació cristiana i la guerra entre cristians i sarraïns, fan que la població torni a la muntanya. Però, l'allunyament de la guerra al s. XII, la pesta negra al s. XIV i la guerra Remença al s. XV, despoblen de nou la serra.

El s. XVII l'activitat a la serralada re-vifa amb l'edificació de **grans masos** que cultiven la **vinya** i exploten els **recursos de la muntanya**.

REPTE 5

La serralada Litoral,
el testimoni de la història

La segona activitat

EL VALOR DEL PATRIMONI CULTURAL DE LA SERRALADA

1. Analitzeu l'evolució de la presència humana a la serralada Litoral. Observeu i llegiu la línia temporal que heu elaborat i responeu les qüestions següents.

➤ De quines èpoques històriques hi ha més testimonis de la presència humana a la serralada?

Durant el final del Neolític hi ha molts jaciments de coves habitades però sobretot d'indrets i de restes corresponents a cerimònies sepulcrales: dòlmens, pedres foradades, pintures rupestres, menhirs. També hi ha moltes restes de poblats ibèrics durant l'edat antiga així com ermites, castells de l'edat baixa edat mitjana.

➤ Les comunitats humanes d'aquestes èpoques, per què escollien la serralada per establir-s'hi?

La situació de la serralada, alçada entre la costa i la plana, era idònia per defensar-se en èpoques de guerra.

2. Heu après que les comunitats que han viscut a la serralada han deixat un testimoni ric i variat. Això passa arreu del món. El conjunt dels testimonis de les comunitats humanes conformen el llegat cultural de la humanitat. El seu valor és incalculable perquè ens ajuda a conèixer la nostra història i, en definitiva, la condició humana mateixa. Per això és un patrimoni.

Llegiu aquest fragment de la Convenció sobre la protecció del patrimoni mundial, cultural i natural adoptada per la Conferència General de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO), el 16 de novembre de 1972. Després, feu una breu redacció (10 línies) on es relacionin els conceptes següents: patrimoni cultural; conservar i protegir; estudiar, conèixer i gaudir.

Constatant que el patrimoni cultural i el patrimoni natural estan cada cop més amenaçats de destrucció, no només per les causes tradicionals de deteriorament sinó també per l'evolució de la vida social i econòmica (...)

Considerant que el deteriorament o la desaparició d'un bé del patrimoni cultural i natural constitueixen un empobriment nefast del patrimoni de tots els pobles del món,

(...) la Constitució de la Unesco estipula que l'Organització ajudarà a la conservació, el progrés i a la difusió del saber, vetllant per la conservació i la protecció del patrimoni cultural (...)

REPTE 5

La serralada Litoral,
el testimoni de la història

Comparteix la teva feina amb nosaltres

En aquests dies de confinament, difícils per tots i totes, ens fa molta il·lusió rebre notícies teves, per aquest motiu t'agraïrem molt que comparteixis, a les nostres xarxes socials, la teva feina.

Fes alguna fotografia de la teva feina i quan la tinguis, digues al pare o la mare que la penguin a les xarxes socials amb les etiquetes següents:

Instagram: #Viuelparc

Twitter: @viuelparc, #viuelparc

Facebook: @Viuelparc

El programa Viu el parc a l'escola també disposa d'un **blog**: <http://www.blogviuelparcescola.com>

Si ens vols **enviar fotografies** del treball que has fet, o **algun escrit** explicant-nos la teva experiència treballant des de casa o fins i tot algun record d'alguna sortida en un parc natural, ens ho pots enviar a aquest correu electrònic: viuelparc.escoles@diba.cat i nosaltres ho publicarem en el blog.

Per últim, també t'informem que tens a la teva disposició un joc sobre els parcs naturals de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona: **El joc de la diversitat dels parcs**. Entra en el següent enllaç i juga amb el pare, la mare o els germans: <https://parcs.diba.cat/web/viuelparcescola/el-joc>